

Vignet Gezonde School is kers op de taart

Sinds 2011 kunnen basisscholen in aanmerking komen voor het vignet Gezonde School. Daarvoor moeten zij aantonen dat zij structureel aandacht besteden aan een gezonde leefstijl.

De 270 kinderen van De Moolhoek voeren een dansact op tijdens de Nationale Sportweek.

De leerlingen van openbare basisschool De Moolhoek in het Zeeuwse Kapelle zijn de zomervakantie met een mooie opdracht ingegaan: 'Laat je fotograferen met je Gezonde School T-shirt aan'. Een opdracht waaraan een wedstrijd is verbonden met als eerste prijs een heuse fotoshoot door een professioneel fotograaf. 'De fotowedstrijd is één van de manieren waarop wij het vignet Gezonde School willen uitdragen', vertelt Niek Flipse, directeur van OBS De Moolhoek. 'Nadat het vignet ons afgelopen december

is toegekend, hebben we voor alle leerlingen een T-shirt laten drukken met het vignet Gezonde School erop. De leerlingen dragen het T-shirt tijdens sportieve activiteiten van school, zoals sportdagen of de avond vierdaagse. Maar ze mogen het natuurlijk ook in hun vrije tijd aantrekken. Om dit en het bijbehorende gezonde gedrag te stimuleren hebben we de leerlingen opgeroepen zich tijdens de vakantie te laten fotograferen met het T-shirt aan. Liefst natuurlijk tijdens een gezonde activiteit.'

Oorsprong

OBS De Moolhoek is een van de inmiddels 19 basisscholen in Nederland die het vignet Gezonde School mogen voeren. 'De oorsprong van het vignet ligt in de campagne 'Rookvrije School' die Stivoro al eind jaren negentig heeft ingezet', vertelt Vivian Bos, coördinator van het Programma Gezonde School bij het Centrum Gezond Leven. 'Scholen die zich aan de Tabakswet hielden, lessen gaven over roken en rokers ondersteunden bij het stoppen met roken, konden van

Stivoro het predicaat 'De Rookvrije School' krijgen. Stivoro wilde deze campagne vervolgens verbreden naar andere vormen van gezond leven. Samen met organisaties als het Voedingscentrum, NIGZ en VeiligheidNL heeft Stivoro in 2007 binnen het eerste programma Landelijke Leefstijl-campagnes van ZonMw een project ingediend om te komen tot een 'Keurmerk Gezonde en Veilige School'. In 2008 is dit project overgedragen aan het net opgerichte Centrum Gezond Leven. De naam veranderde toen in 'vignet Gezonde School.'

Structureel aanbod

'Gezonde School is geen interventie', legt Bos uit. 'Het is een praktische werkwijze om planmatig met gezondheidsbevordering op scholen aan de slag te gaan. Het ondersteunt met een handleiding en diverse toolkits scholen om een onderbouwde keuze te maken uit het bestaande aanbod aan interventies en om de aandacht voor gezondheid structureel in te bouwen in het onderwijsbeleid. Dat laatste voorkomt dat scholen ad hoc werken aan gezondheid. Daarnaast stimuleert de aanpak het schoolgebouw zo in te richten dat de gezonde keuze de makkelijke keuze wordt. Voldoende frisse lucht in het klaslokaal en bewegen tijdens de pauze maakt bovendien dat kinderen zich beter kunnen concentreren. Zo draagt de werkwijze ook bij aan betere leerprestaties. We hebben een digitaal aanvraagstelsysteem laten ontwikkelen waarmee scholen het vignet Gezonde School kunnen aanvragen. De landelijk partners, 16 inmiddels, verzorgen de inhoudelijke kant van het vignet. Zij formuleren onder andere de criteria die nodig zijn om hiervoor in aanmerking te komen.'

Kers op de taart

Dat laatste is in feite de kers op de taart. Scholen die voldoen aan de gestelde criteria kunnen een aanvraag doen om het predicaat 'Gezonde School' – met bijbehorend vignet – te mogen voeren. 'We hebben altijd al veel aandacht besteed aan sport en beweging, maar ook aan een onderwerp als weerbaarheid', vertelt Flipse. 'In 2006 zijn we erkend als 'sportactieve basisschool', een keurmerk van de KVLO en het NOC*NSF. Toen in 2011 "Gezonde School" van start ging, zeiden we hier tegen

elkaar: 'Daar gaan we voor. Dat vignet willen we binnenhalen.' Het vignet bestaat uit één basiscertificaat en acht mogelijke themacertificaten, bijvoorbeeld Fysieke Veiligheid of Roken en Alcohol. Dat maakt het mogelijk dat scholen zelf een accent leggen. 'Om in aanmerking te komen voor het vignet moet je onder andere hard maken dat je financiering reserveert voor gezondheidsactiviteiten, hoe je met ouders communiceert over het gezondheidsbeleid van de school en dat je inzicht hebt in de gezondheidssituatie van de school', vertelt Flipse. 'In ons geval kwam het er vooral op neer alle relevante informatie te bundelen. Het was niet nodig zaken te veranderen, we voldeden op dat moment aan alle criteria voor het vignet. Het aanvragen was vooral een digitale exercitie. Maar dit is nog maar het begin. We gaan nu verder voor de certificaten Voeding en Mondgezondheid en Sociaal-emotionele ontwikkeling. Door de criteria daarvoor stap voor stap door te lopen zien we wat er nog moet gebeuren op die terreinen.'

Jeugdimpuls

Sinds 1 januari 2012 is het vignet Gezonde School ondergebracht bij GGD Nederland. Bos: 'De reden daarvoor is dat het Centrum Gezond Leven (CGL) deel uitmaakt van het RIVM en dus een rijksinstelling is. Dat zou de indruk kunnen wekken dat de aanpak een eis van de overheid is aan scholen. Op verzoek van de partners heeft GGD Nederland het beheer van het vignet daarom overgenomen. Het CGL

'Toen in 2011 "Gezonde School" van start ging, zeiden we: dat vignet willen we binnenhalen'

blijft evenwel betrokken bij de verdere implementatie van de werkwijze. Via het nieuwe programma Jeugdimpuls gaan we scholen ondersteunen die belemmeringen ervaren bij het werken aan een gezonde school. Met praktische maatregelen hopen we die belemmeringen op te heffen en scholen een impuls te geven een bijdrage te leveren aan de gezonde leefstijl van de jeugd.'

Profilering

Rest de vraag of het binnenhalen van het vignet daadwerkelijk de gezondheid van leerlingen ten goede komt of dat het voor de scholen vooral een mooi marketinginstrument is. 'Onderzoek dat aantoonde dat Gezonde School direct effect heeft, is er nauwelijks', stelt Bos. 'Dat is ook moeilijk te onderzoeken. Wel zijn de interventies die Gezonde School aanbeveelt allemaal goed onderbouwd. Ook is bekend dat een structurele aanpak meer effect heeft.' 'Natuurlijk is het vignet voor onze school ook een vorm van profilering', beaamt Flipse. 'Er zijn ouders die voor onze school kiezen vanwege het vignet. We merken ook dat het vignet lokale sportclubs stimuleert om met ons samen te werken. Voor ons is het vignet echter vooral een kapstok om allerlei activiteiten in het kader van gezond leven aan op te hangen en het onderwerp levend te houden onder de leerkrachten, de leerlingen en hun ouders.'

99 Marten Dooper

Meer info?

www.gezondeschool.info

www.moolhoek.nl

www.loketgezondleven.nl/cgl/programma-s/jeugdimpuls